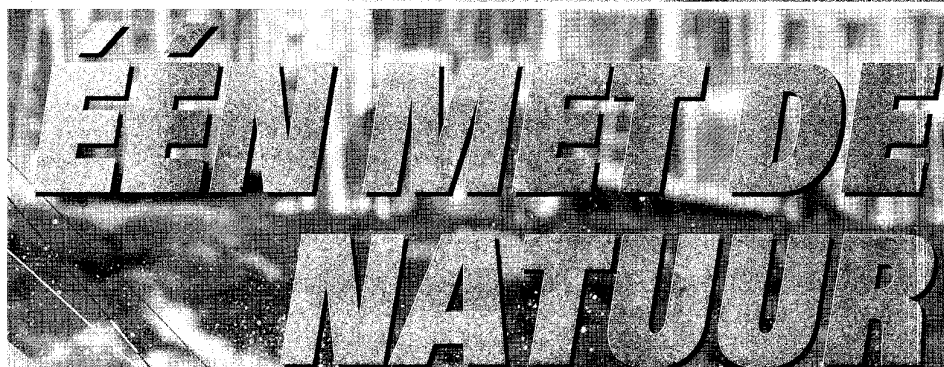

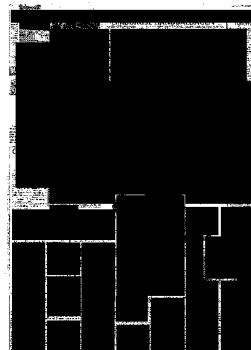
„We blijven een minderheid, maar we moeten meer uit de kast komen”

De naaktheid en schoonheid van de natuur; Thierry Schmitter sloot er lang geleden een pact mee. De eigenzinnige elementen, de wispelturige karaktertrekken, ze hebben een hoop gemeen. Schmitter doet wat hij wil, de natuur evenzeer. Vandaar ook dat de verstandhouding niet werd verstoord toen hij in 1998 als berggids het pad onder zijn schoen voelde wegschui-

ven en een val van zestig meter hem met een dwarslagesie in een rolstoel deed belanden. „Want de natuur kan nooit de schuld krijgen.” Hij overleefde, wonderbaarlijk genoeg. En werd naderhand weer één met de berg en – als paralympisch zeiler – één met het water. Getooid met een geharde geest vervolgt hij zijn levensexpeditie.

door Eddy Veerman

RIJSWIJK, maandag

Hij was een opmerkelijke verschijning tijdens het recente Sportgala, waar hij als man-met-baan naast de professionals Esther Vergeer en Monique van der Vorst genomineerd was voor Gehandicapte Sporter van het Jaar. „Prachtig hoe Monique als winnares op het podium straalde”, zegt Schmitter (40), voor wie het eind van zijn carrière na de vijfde plaats op de Spelen in China in zicht leek. Uitgerekend in het postparalympische jaar werd hij, twee maanden terug, voor het eerst wereldkampioen. Goud in Londen 2012 is het doel en de geboren Fransman, die op zijn derde naar Nederland kwam, ligt daarvoor straks meer dan 150 dagen per jaar in het water.

Volgens de vermaarde bergbeklimmer Ronald Naar gold Schmitter als dé extreemskiër van Nederland in de jaren negentig en één van vaderlands beste alpinisten. De twee vergezelden elkaar in 1995 tijdens het bedwingen van de K2, de moeilijkste Himalaya-top. Op enkele honderden meters van de top (8616 meter) moest Schmitter zich terugtrekken, hij had te veel gegeven. De avonturier besteeg ijswanden, hangende gletsjers. Met het drama van die ene val verdween dat hoofdstuk in zijn jongensboek; 29 november 1998, in de Zwitserse bergen. Hij raakte vanaf zijn middel verlamd. Sindsdien geldt sport als therapie. Hij skiet weer van steile hellingen, maar nu anders. Met een zit-ski waagt hij zich aan afdalingen van bergwanden en gletsjers.

„Ik was 29, dacht dat ik de hele wereld aankon. Het was wel gevaarlijk wat ik deed, maar ik heb me nooit als een stuntman gedragen. Als klimmer evalueer je vooraf de risico's. Je weegt af of je nog terugkomt, of niet. Eerst dacht ik na die val: dit wordt een tijdje niet klimmen... Iedereen bleef rustig. Later heb ik wel even gehuild, erbij nadenkend wat ik mijn vrouw en kinderen had aangedaan. Maar eenmaal in het revalidatiecentrum in Zwitserland zagen mijn kinderen dat centrum als één grote speeltuin, dus die maakten lol, waardoor ik merkte dat het leven gewoon doorging. Dat verblijf in de Schweizer Paraplegiker Zentrum is mijn redding geweest. Ze waren gericht op sport. Het moeilijkste was om binnen die vier witte muren te zijn. Ik moest eruit, zo snel als mogelijk. Deed daarom veel extra's.”

Schmitter, tegenwoordig werkzaam aan het Europees Octrooibureau in Rijswijk: „Er zit een enorme kracht in ons. Het is boeiend wat de mens drijft in moeilijke situaties. Je wordt getrokken door de toekomst. Ik vind het mooi om in die zeilboot op dat grote water op een autonome manier mezelf over te geven aan de natuur en haar elementen. Je voelt je één met je omgeving,

bent geheel op jezelf aangewezen. Als het dan lukt, geeft dat een dubbele voldoening."

Ondertussen kwam hij er door huwelijksproblemen enige tijd alleen voor te staan. Reflectie en deceptie vochten om voorrang. „Ik was daarvóór te veel met mezelf bezig geweest, deed te veel tegelijkertijd. Dat is één van de fouten in mijn leven geweest. Als ik het opnieuw moest doen, zou ik het anders doen. Maar op de manier zoals ik het deed, te veel en stressvol, daarvan zal elke psycholoog zeggen dat het een bekend fenomeen is dat kan leiden tot bijvoorbeeld een burn-out of tot een groot ongeluk. Dus wat met mij gebeurde, is volgens het boekje..."

Hij bemerkte dat een deel van het hebben van empathie voor andere mensen, voor zijn omgeving, onderontwikkeld was. „Als bergbeklimmer ben je op een bepaalde manier naakt, omdat je jezelf hebt, de berg, de stilte, je hoeft je aan niets en niemand te conformeren. Dat maakt je egoïstisch en dat heb ik ook wel eens als verwijt gekregen. Ik zeg het wel eens als ik ergens een lezing geef. Een bergklimmer ziet een berg als een speeltuin waar hij zichzelf psychologisch en lichamelijk kan overtreffen. Met andere woorden, om een vergelijking met een gewone sport te maken: het berglandschap is de arena, de bergbeklimmer is tegelijkertijd atleet en publiek. Je bent dus in competitie met jezelf. De klimmer hoeft niet zo nodig de erkenning van zijn omgeving. Die zit in jezelf. Zo voel ik dat ook als ik aan het zeilen ben."

Hij is niet zozeer bezig met zijn omgeving en met wat men van hem vindt. „Het zou arrogant zijn als ik zou zeggen dat ik het niet leuk vind om waardering te krijgen voor iets wat ik gedaan heb op sportgebied. Maar het is niet mijn brandstof. Ik heb laten zien dat ik me, zelfstandig, in een rolstoel in de maatschappij heb kunnen neerzetten."

Zijn voormalige vrouw was eveneens een klimmer. „Ik heb weinig met haar geklommen, want ik vond het te gevaarlijk. Dat is gekomen na het ongeluk met de allereerste vriendin op wie ik net verliefd was geworden. Destijds ben ik met haar samen op een gletsjer gaan wandelen. Voor mijn neus viel ze in een spleet en overleed..."

„Voor vrouwen had ik aanvankelijk geen oog. Ik was geobsedeerd door en getrouwd met de berg. Dat is heel lang zo gebleven. Als je dan in een rolstoel belandt, krijg je twijfels. Hoe kij-

ken de vrouwen naar mij? Ben ik nog aantrekkelijk? Inmiddels ben ik erachter gekomen dat een vrouw in een rolstoel ook gewoon sexy kan zijn, aantrekkingskracht heeft. Dat heeft mij ook zelfvertrouwen gegeven en mijn gevoel van eigenwaarde is terug."

„Wat er gebeurde met die vriendin, dat pantsert je ziel. Dan ga je je beschermen richting je omgeving. Ik respecteer iedereen, maar ik wil soms ook met rust gelaten worden. Ik heb mijn dip wel gehad. Ben er pas laat over gaan praten. Wij sporters bakenen dat af, dat kwetsbare. Maar ik ben opener geworden. Heb gemerkt dat ik mensen kan raken met mijn emoties, niet alleen met mijn fysieke prestaties. Daarbij zijn er grenzen. Ik werd eens voor een lezing gevraagd door een bedrijf, waarvan mensen te horen hadden gekregen dat ze van kantoor dienden te verwisselen en er nogal een afstand tussen het oude en nieuwe kantoor zat. Mede door mijn verhaal moest duidelijk worden dat dat allemaal niet zo erg was. Prima. Maar ik werd ook gevraagd door een bedrijf om een lezing te geven voor mensen die zojuist hadden vernomen dat ze ontslagen waren en dat dát niet zo erg is. Daar laat ik me niet voor gebruiken. Je moet pakken wat ie pakken kunt uit mijn verhaal. Ik ben geen goeroe of priester, geen consultant."

De sporter in Schmitter heeft noten op zijn zang. „Waarom maken we onderscheid tussen valide sporters en gehandicapte sporters? Ik begrijp dat het systeem er nog niet klaar voor is, maar het zal voor al een kwestie van geld en politiek zijn. Probeer te integreren en stop gehandicapte sporters niet samen in een hokje. Misschien is het maken van aanpassingen soms praktisch, maar menselijk gezien doet het soms pijn hoe men met je omgaat."

„Ik zou graag in de kernploeg opgenomen willen worden tussen de reguliere olympische sporters. Zodat ik mijn programma kan doen met dezelfde middelen als een olympiër. Ik denk dat dat komend voorjaar gaat beginnen met de klasse waarin ik zeil, de éénmansboot 2.4mR."

Filosofisch en simplistisch: „Ieder mens is verschillend. Ze zeggen wel eens dat je je handicap moet accepteren. Nooit! Accepteren betekent in mijn ogen dat je jezelf erbij neerlegt en dat doe ik niet. Je went eraan, maar ik kijk echt wel verder. Ik heb nog steeds mijn eigen trots. En als ik zoiets ga accepteren, dan valt die trots in elkaar. Sommige mensen zeggen dat zeilen op WK's en de Paralympische Spelen je heel veel heeft gegeven in dat nieuwe leven. Ik ben inderdaad gegroeid als persoon. Maar al die medailles en aandacht wegen niet op tegen een eventuele mogelijkheid dat mijn benen weer normaal zouden werken. Maar ik moet ook eerlijk zijn: als ik extreem klimmer was gebleven was ik misschien al dood geweest. Ik ben dus blij dat ik hier ben..."

„Ik zie een parallel tussen de gehandicapten en de emancipatiebeweging van de vrouw in de zestiger jaren. Maar we moeten nog meer uit de kast komen. We moeten zelf een plek in de maatschappij zien te veroveren. Het zal moeilijk zijn, want we blijven een minderheid. Maar sport biedt ons wel de gelegenheid om je volwaardig in de maatschappij te zetten. Mijn eerste medaille haalde ik in

Athene, brons. Er was euforie, iedereen had lof voor de prestatie. Dat raakte me wel. Ik was dat niet gewend. Je hebt immers geen erepodium in de bergen."

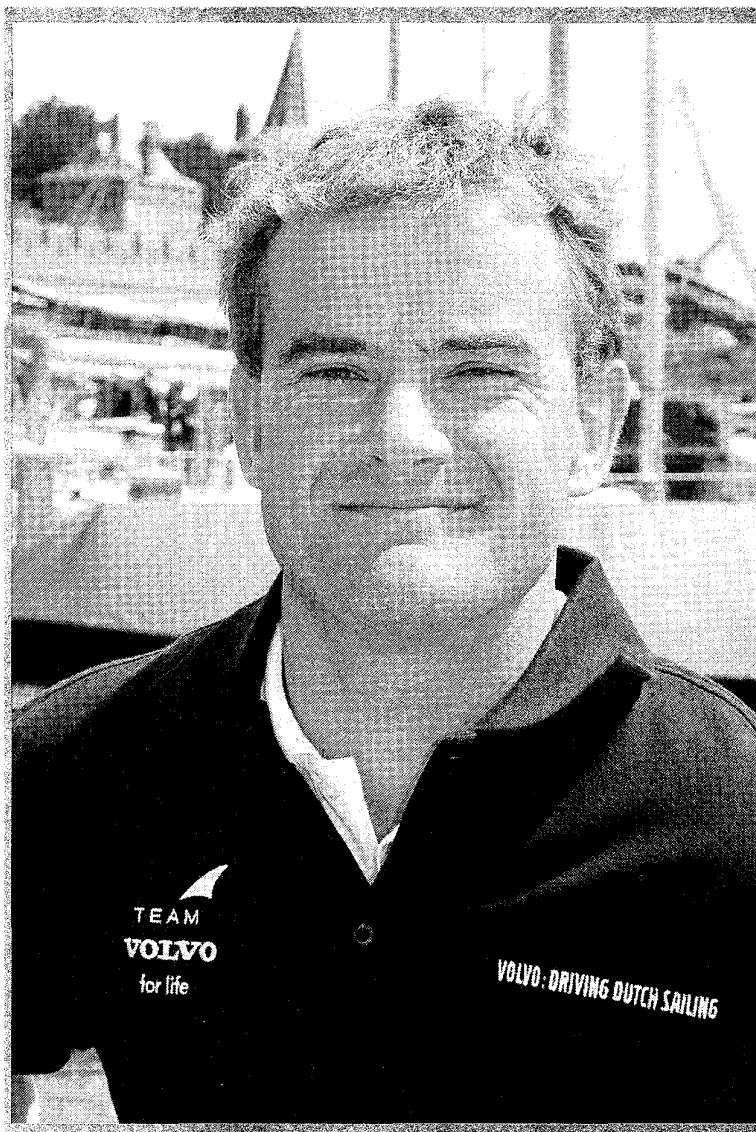
In Qingdao was vorig jaar sprake van een slechte campagne richting de Spelen. „Mijn coach haakte in de voorbereiding af, maar ik won er een nieuwe coach, Ronald van Vianen, terug. Het klikte en toen ik terugkwam ben ik met mijn kinderen in gesprek gegaan. Ze waren heel trots op me, wilden dat ik doorging. En naast mijn werkgever steunde mijn ex-vrouw me qua omgangsregeling, waardoor ik in staat werd gesteld topsport te bedrijven. De titel op het WK was een bevestiging van de synergie."

Tijdens het Open WK werd hij tussen de valide zeilers vijfde. „Misschien wordt het ooit een olympische afstand. Dat is mijn droom. Natuurlijk hebben zij respect voor mij, wetende dat ik

de kracht van mijn benen niet kan gebruiken. Maar eenmaal op het water begint gewoon de strijd. En zo hoort het ook."

'Het was wel gevaarlijk wat ik deed, maar ik heb me nooit als een stuntman gedragen'

'Voor vrouwen had ik geen oog. Ik was geobsedeerd door en getrouwd met de berg'

• *Eén met het water en dus in zijn element. Als invalide zeiler kent Thierry Schmitter (zie ook inzet) de waarde van sport. „We blijven een minderheid, maar sport biedt wel de gelegenheid om je volwaardig in de maatschappij te zetten.”*

FOTO'S:
THOM TOUW & ERIC VAN STATEN

